

MOKROJNI TRAVIŠČNI HABITATI

OHRANIMO VRSTNO BOGATE MOKROJNE TRAVNIKE

foto: Karin Gabrovšek

Varstvu katerih vrst in habitatov je namenjena?

S to operacijo se ohranjajo mokrotni travniki, ki dopuščajo vsakoletno pozno košnjo. Najbolj značilni mokrotni travniški habitati so travniki s prevladujočo stožko (*Molinia* spp.). Hranil v tleh je malo zaradi odsotnosti gnojenja, prst je slabo prepustna in zadržuje veliko vode. Na teh travnikih najdemo močvirsko logarico, močvirski svišč, močvirski meček, sibirsko peruniko in številne divje orhideje, med njimi redko in ogroženo Loeselovo grezovko (*Liparis loeselii*). Na takih travnikih pa najdemo tudi več vrst metuljev mravljiščarjev (rod *Maculinea* sp.) in travniškega postavneža (*Euphydryas aurinia*).

Kakšne so zahteve za izvajanje, če se vključim v operacijo?

Operacija se izvaja v dveh stopnjah zahtevnosti:

a) stopnja I:

- Košnja je dovoljena od 30.6. tekočega leta.
- Paša, mulčenje in uporaba mineralnih gnojil niso dovoljeni čez vso leto.
- Obvezno je spravilo travinja, če se izvaja košnja.
- V primeru pojavljanja invazivnih tujerodnih rastlinskih vrst je le-te ob posamičnem pojavljanju treba takoj odstraniti ročno oziroma obvezno izvesti košnjo za omejevanje njihovega širjenja ob upoštevanju časovnih omejitev košnje/paše v okviru te operacije in v skladu z navodili za odstranjevanje.
- Na GERK ne sme biti več kot 30 % površine prerasle z invazivnimi tujerodnimi rastlinskimi vrstami.

b) stopnja II:

- Veljajo vse zahteve v rokih in na območjih, kot veljajo za stopnjo zahtevnosti I.
- za GERK, velikosti najmanj 0,3 ha se pusti nepokošen del, ki mora biti širok najmanj 5 m. Nepokošen del travnika mora biti vedno prisoten na travniku. Pokositi se mora vsaj enkrat letno. Košnja nepokošenega dela se lahko izvede samo ob košnji ostalega dela travnika. Na travniku se lahko v enem letu izmenjajo trije nepokošeni deli (prvi je ostal od preteklega leta, drugi po prvi košnji, tretji ob drugi košnji). Nepokošen del mora biti vedno na drugem delu travnika.

»Financirano iz Programa porabe sredstev Sklada za podnebne spremembe v obdobju 2021-2023«

- Trava se pospravi v obliki mrve. Siliranje pokošene trave in povijanje trave s folijo (baliranje v silažne bale) nista dovoljena.

Kmet se ob vstopu odloči, ali bo izvajal stopnjo I ali stopnjo II in jo izvaja 5 let. Prehod med stopnjama v času trajanja obveznosti ni možen.

Kakšna so finančna nadomestila?

Letna višina plačila za operacijo BK.4 Mokrotni traviščni habitati znaša:

stopnja I: **320,80 EUR/ha**

stopnja II: **372,00 EUR/ha**

Zakaj je dobro, da kmetje izvajate to operacijo?

- Ti habitati so eden najhitreje izginjajočih habitatov, zato postajajo vse bolj redki in ogroženi ter zadnja naravovarstvena zatočišča. Kmetom, ki ste te habitate ohranili na svojih zemljiščih gre velika zahvala in vzpodbuda, da jih ohranjate tudi v prihodnje.
- Z vpisom in izvajanjem operacije boste upravičeni do dodatnih finančnih sredstev.
- Z izvajanjem prilagojene kmetijske prakse boste na teh površinah ohranjali vse ekosistemske storitve. S tem se zmanjšujejo posledice oz. škoda zaradi npr. podnebnih sprememb ali izrednih dogodkov. Prihrani se tudi dodatno delo in denar pri odpravljanju škode oz. posledic.
- Z izvajanjem te operacije boste aktivno prispevali k ohranjanju narave in trajnostnem kmetovanju ter s tem pokazali družbeno odgovornost do živih bitij in soljudi.
- Izdelki in storitve, ki so povezani s trajnostnimi oblikami kmetovanja odpirajo možnosti za trženje kot izdelkov/storitev z dodano vrednostjo ali razširitev ponudbe na kmetiji v okviru dopolnilnih dejavnosti (turizem, gostinstvo).
- Usmerjenost kmetijske politike v prihodnje kaže na izrazito smer trajnosti, zato se boste ob postopnem vključevanju površin v te oblike kmetovanja lahko postopno in brez velikih sprememb naenkrat prilagodili novim zahtevam.
- Z izvajanjem prilagojenih praks na zadostnih površinah se boste lahko izognili strožjim ukrepom in režimom v prihodnje. Če bo stanje še naprej podobno trenutnemu je uvedba strožjih režimov v prihodnje nujna.

Kje lahko dobim dodatne informacije?

- Kmetijsko gozdarski zavod Ljubljana, Cankarjev trg 5, 1360 Vrhnika; Tel.: +386 01 01 750 20 08
Elektronska pošta: ana.pecjak@lj.kgzs.si
- Kmetijsko gozdarski zavod Ljubljana, Gospodinska ulica 6, 1000 Ljubljana; Tel.: 01 513 07 24
Elektronska pošta: anton.zavodnik@lj.kgzs.si
- Zavod RS za varstvo narave, OE Ljubljana, Cankarjeva 10, 1000 Ljubljana; Tel: +386 01 2445 352;
Elektronska pošta: judita.lea-krek@zrsvn.si

Besedilo: mag. Mateja Žvikart, Aljaž Novak (ZRSVN)

Letak je bil izdelan v okviru JN »Ozaveščanje in izobraževanje kmetov za izvajanje naravovarstvenih intervencij SKP 2023-2027« 430-16/2023.

»Financirano iz Programa porabe sredstev Sklada za podnebne spremembe v obdobju 2021-2023«